

Döntés – belvív okozta károk vis maior ügyében

Tisztelt Képviselő-testület!

Alig egy hónappal ezelőtt az árvíz által a 038 hrsz-ú önkormányzati útban okozott jelentős és előre nem látható károk miatt voltunk kénytelenek vis maior támogatást igényelni, nem telt el egy hónap, és most pedig a belvív okozott jelentős károkat az önkormányzati vagyonban.

2013. április 2 – 2013. április 8. között levonuló árvíz és belvív károkat okozott a településen, nem csak a magánszemélyek vagyonában, de az önkormányzatéban is. A Rábán levonuló gyors folyású árvíz Rábapatonát-Koroncóval összekötő útszakasz elsodorta a korábbi kár után ideiglenesen helyreállított útpadkát (helyrajzi szám: **038 hrsz.**)

Az árvízzel egyidejűleg jelentkező belvív elvezetése érdekében –mely lakóházakat is veszélyeztetett- fel kellett bontani a településen keresztül vezető Holt-Rába meder felett levő Szabadság utcát (érintett helyrajzi számok: Holt-Rába meder **1087/2 hrsz.**, a Szabadság utca érintett szakaszának helyrajzi száma: **1086 hrsz.**{mely az ingatlan-nyilvántartásban Széchenyi utcaként van besorolva, csak az utcabesorolás és házsámozás rendje alapján Szabadság utcaként van önkormányzati nyilvántartásunkban vezetve, és ezentúl így is lesz említve}, itt található a sérült áteresz is) és Zrínyi utca folytatását is (helyrajzi száma: **86/38 hrsz.**).

A káresemény lefolyását, a megtett szükséges intézkedéseket és az elsődleges kárelhárítási munkálatokat részletes összefoglaló feljegyzésben rögzítettem, melyet jelen előterjesztésemhez *1. sz. mellékletként* csatolok.

Vis maior által okozott károkra állami vis maior alaphól támogatást lehet igényelni a vonatkozó jogszabályok előírásai mellett. Ez meg is történt 2013. április 8. napján. A Belügyminisztériumon keresztül, az önkormányzati belső rendszeren illetve a jogszabályi előírások alapján faxon is eljuttattuk igényünket úgy a BM-be, mint a kormányhivatalhoz.

A káresemény bejelentésével egyidejűleg –figyelemmel az alig egy hónapja történt vis maior ügyünkre- előleget is igényeltünk, 1.250 ezer forint összegben.

2013. április 10. napján a katasztrófavédelmi igazgatóság helyszíni ellenőrzést tartott, melynek eredményeként a hatóság jegyzőkönyvbe foglaltan az alábbi megállapításokat tette: A Rába folyó árterén levonuló 2. árhullám következtében a külterületen levő Rába hídra felvezető utat tovább bontotta a víz. Az 1. árhullám levonulása után az ideiglenesen murvával kiegészített út és útpadka ismét károsodott. A település Holt-Rába kifolyásánál az útátvágást a polgármester utasítására egy helyi vállalkozó markológéppel elvégezte, ezzel a levonuló árvíz következtében kialakuló magas belvízszintet sikerült csökkenteni. A vízszint csökkentés nélkül több lakóház került volna veszélybe. A Zrínyi utcai belterületen is több lakóházat és melléképületet veszélyeztetett a megemelkedett belvízszint, amit a Zrínyi utca folytatásának munkagéppel történő átvágásával sikerült megszüntetni. A településen való biztonságos közlekedés megteremtése érdekében, az összetört és kimarkolt beton átereszeknek valamint az utaknak a helyreállítása szükséges. A települési polgári védelmi szervezet igénybevételére nem került sor.

A káresemény kormányhivatali szemléje (ún. előzetes helyszíni vizsgálata) 2013. április 19. napján 09,00 órai időpontra van kitűzve.

A vis maior alaphól történő támogatás igénylése szigorú szabályokhoz kötött: a részletes előírásokat a 2013. április 05. napi hatállyal módosításra került vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II.15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) rögzíti. E szabályozás szigorú határidőket és feltételeket ír elő a szabályos eljárásrendhez. Esetünkben a helyi önkormányzat a Korm. rendelet 3. § (1) a) és b) pontja alapján terjeszthet elő vis maior igényt, mivel az előre nem látható

4. számú napirend a Képviselő-testület 2013. április 24-i ülésén

természeti erők által fenyegető veszély bekövetkezésének lehetősége miatt szükségessé vált indokolt védekezés kiadásainak támogatásáról illetve önkormányzati tulajdonban levő építményt sújtó, előre nem látható természeti erők által okozott károk helyreállításáról van szó. Továbbra sincs lehetőség a teljes kárösszeg megtérítésének igénylésére, hiszen a támogatás nyújtása a helyreállítás részbeni támogatására illetve a máshonnan megtérülő károk figyelembe vételével történik.

Esetünkben a 038 hrsz-ú út károsodása a helyi és helyközi közlekedést elnehezíti, vagy ellehetlenítheti, annál is inkább, mivel épp a korábbi árvíz levonulását követően a már elsődleges javításon átesett útpadkát ismét tönkre tette az árvíz 2. hulláma. Az árvízzel együtt jelentkező belvizek levezetése céljából pedig belterületi utakat kellett átvágni és átereszeket kibontani a lakóházakat közvetlenül fenyegető károsodások megelőzése illetve elkerülése, valamint a már beállt talajvíz károk enyhítése céljából.

Jelen előterjesztésben is kiemelem, hogy a jogszabályi előírások miatt támogatás csak a káresemény bekövetkezését megelőző állapot visszaállítására igényelhető.

Az önkormányzatnak a támogatási kérelmet a Korm. rendelet 5. sz. mellékletében meghatározott adatlapon a Belügyminisztérium részére megtett bejelentést követő 40 napon belül kell benyújtania, papír alapon egy eredeti és két másolati példányban a Kincstárnak továbbá egy másolati példányban a területileg illetékes kormányhivatalnak.

A támogatási kérelem kötelező mellékletei között szerepel független műszaki szakértő által készített nyilatkozat is, melyet tartalmazza a keletkezett károk tételes felsorolását, a kár helyét, mértékét; a károk kialakulásának okait; a károsodott építmény általános jellemzőit; utakban keletkezett károk esetén a közlekedés biztonságára vonatkozó nyilatkozatot indokolással (az adott kár mennyiben és miben veszélyezteti a közlekedés biztonságát, továbbá milyen helyreállítási munkálatok szükségesek a biztonságos közlekedés megteremtéséhez); az építmény károsodás előtti állapotának megfelelő helyreállításra vonatkozó javaslatot, a helyreállítás tételes bemutatását.

E szakértői vélemény jelen előterjesztésem írásba foglalásáig nem került elkészítésre, amennyiben a bizottsági illetve testületi ülést megelőzően rendelkezésünkre áll, úgy azt a napirend anyagához utólag csatolni fogom.

Szintén kötelező melléklete a vis maior kérelemnek a képviselő-testület Korm. rendelet 4. § (3) c) pontja szerinti határozata, a lentebb foglalt határozati javaslat szerint.

A határozat tartalmilag egyik legfontosabb eleme, hogy nyilatkozni kell arról, hogy saját erejéből –részben vagy egészben- a vis maior esemény okozta helyzetet nem tudja megoldani.

Az előzetesen becsült védekezési költségek összesen 1.000.000,- Ft-re, az előzetesen becsült helyreállítási költségek összesen 5.000.000,- Ft-ra tehetők. A védekezési költségekre 500 ezer ft., a helyreállítási költségekre 750 ezer forint előleget igényelt az önkormányzat.

Az idei költségvetésben 1,9 MFt került betervezésre az utak javítására, karbantartására. Egész költségvetésünk kifizetett, az eddigi védekezési munkálatok illetve a várható felújítási költségek önerejének előteremtése is nehézséget okoz, nemhogy a teljes eredeti állapot visszaállítása, az áteresz helyreállítása, a padkák javítása illetve az út ismételt szegélyezése, melyek a további károsodások megelőzéséhez nélkülözhetetlenek.

A Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján az igényelhető és megítélhető támogatás maximális mértéke a védekezési költségek és utak károsodása esetében a felmerülő helyreállítási költségek támogatására vonatkozó vis maior kérelem esetén alapesetben az elismert költségek 70 %-a. Ennél magasabb, de legfeljebb 90 %-nak megfelelő mértékű támogatást akkor igényelhet az önkormányzat, ha annak teljesítőképességét a felmerült károk helyreállítása jelentős mértékben meghaladja, feltéve, hogy a vis maior esemény rövid időszakon belül ismétlődő természeti vagy időjárási csapások következményeként alakult ki és az adott térségben több települést is érintett.

Mindezek figyelembe vételével elsődlegesen 85 %-os támogatást igényeltünk a vis maior alapból.

Felhívom a figyelmet arra is, hogy nem támogathatók azon kérelmek, amelyeknél a védekezési költségek biztosítása és a jelzett károk helyreállítása az önkormányzattól a rendelkezésre álló források alapján elvárható.

Mellékletként csatolandó az önkormányzat nyilatkozata arról, hogy az nem esik a Korm. rendelet 1. § (4) bekezdésében foglalt kizáró okok alá (nem szolgáltat valós vagy megtévesztő adatot, nem járul hozzá a nyilvánosságra hozatalhoz, nem tesz szabályszerűségi nyilatkozatot, stb.). Nyilatkozni kell továbbá arról, hogy korábban erre a tárgyra nem nyújtott be támogatási igényt illetve a kormányrendelet 4. § (3) bekezdésében foglalt, előírt tartalmú nyilatkozatokat is kell tenni.

Az alábbi határozati javaslat ezért tartalmaz felhatalmazó rendelkezéseket a polgármester részére, hogy a szükséges tárgybani jognyilatkozatokat megtegye, megtehesse.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem elő elfogadásra:

Határozati javaslat:

Rábapatona Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II.15.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdés c) pontja alapján a Győri Járási Földhivatal által Rábapatona, belterület **1087/2** hrsz. alatti Holt-Rába meder, **86/38** kivett, önkormányzati közút (Zrínyi utca folytatása), valamint **1086** hrsz.-ú kivett közterület, Széchenyi utca, illetve a Rábapatona külterület **038** hrsz. alatt felvett, kivett közút besorolását, 1/1 önkormányzati tulajdonban álló, természetben Rábapatona Község belterületi közútjait illetve a Rába-folyó árterében található ártéri utat árvíz miatt ért káreseménnyel kapcsolatban az alábbi döntést hozza:

1. A Képviselő-testület kijelenti, hogy a belterületen illetve az ártérben elhelyezkedő önkormányzati utakra biztosítással nem rendelkezik.
2. A káreseménnyel érintett 038 hrsz-ú utat másik út kiváltani nem tudja, mivel a Győr városának déli részét a 83. sz. főközlekedési útról megközelíteni a környéken illetve más településen élők által más irányból nem lehet, illetve a 85. sz. főközlekedési útvonal baleset vagy más közlekedési akadály miatti mentesítésére sem szolgál másik –sem önkormányzati, sem egyéb tulajdonú- út. A káreseménnyel érintett belterületi utak (Széchenyi utca, Zrínyi utca folytatásában levő név nélküli út) és az alattuk elhelyezkedő károsodott belvízvédelmi műtárgy (áteresz) helyreállítása is elengedhetetlen a belvízelvezetés és a belterületi közlekedés balesetmentes biztosítása érdekében, mely feladatot más módon ellátni nem lehet.
3. Kijelenti továbbá, hogy a károsodott utak és belvízvédelmi műtárgy által ellátott közfeladat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 13. § (1) bekezdése
  - a. 2. pontjába foglalt „településüzemeltetés”, helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, továbbá
  - b. 11. pontjába foglalt „vízgazdálkodás, vízkárelhárítás”.
4. A fentiekben túl amennyiben lesz olyan biztosító a hazai biztosító társaságok közül, aki hajlandó a károsodott utakra és átereszeire értékkövető biztosítást kötni, úgy a Képviselő-testület vállalja, hogy a biztosítóval a tárgyi utakra és műtárgyra értékkövető biztosítást köt.
5. Vállalja továbbá a Képviselő-testület a rábapatonai 1087/2, 1086, 86/38 és 038 hrsz-ú utaknak és a károsodott átereszeknek a költséghatékonyság és a megvalósíthatóság szempontjaira tekintettel történő helyreállítását.

4. számú napirend a Képviselő-testület 2013. április 24-i ülésén

6. A Képviselő-testület kijelenti, hogy az előzetes számítások alapján a becsült védekezési költségek 1.000.000,- Ft.-ra, a becsült helyreállítási költségek pedig 5.000.000,- Ft.-ra, összesen az okozott kár elleni védekezés és helyreállítás becsült költségei 6.000.000,- Ft. összegre tehetők. A 6.000.000,- Ft.-s kár elleni védekezés és helyreállításának költségeit az önkormányzat saját erejéből megoldani nem tudja, azonban az önkormányzat költségvetése terhére, önerőként legfeljebb 900.000,- Ft. összeget tud biztosítani a védekezés és helyreállítás költségeihez.
7. Egyúttal felhatalmazza a polgármestert, hogy a 9/2011. (II.15.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése szerinti szükséges nyilatkozatokat megtegye, valamint minden egyéb, a vis maior igénylés benyújtásához szükséges jognyilatkozatot megtegyen és okiratot aláírjon.
8. Felkéri továbbá a jegyzőt, hogy a vis maior igény benyújtása, igénylése, felhasználása és elszámolása során a polgármester eljárásában működjön közre, a szükséges feladatellátásban és okiratkészítésben vegyen részt, az igénylést hivatali tisztviselőkön keresztül a kérelemtől az elszámolásig adminisztratív munkájával is támogassa.

Felelős: Jutasi Kálmán polgármester 7. pontra
Szalainé dr. Németh Annamária jegyző 8. pontra

Határidő: azonnal, értelemszerűen

Rábapatona, 2013. április 17.

Jutasi Kálmán
polgármester